

8 juni 2018

Deskundig op gebied van
het werelderfgoed
"Stelling van Amsterdam"

Bestuur ICOMOS Nederland

p/a "Huis Doornveld"
Dribergsestraatweg 27
3941 ZS DOORN

Geacht bestuur ICOMOS Nederland

We hebben de afgelopen jaren eerder contact met elkaar gehad over de Stelling van Amsterdam. Toen nog vanuit mijn functie als secretaris van de Stichting Militair Erfgoed Amsterdam (MEGA) en correspondent van de stichting Menno van Coehoorn. Helaas heb ik deze en wat andere bestuursfuncties moeten neerleggen. Dat betekent niet dat ik me, mede als bewoner van een fortwachterswoning, niet meer betrokken voel bij de Stelling van Amsterdam.

Als deelnemer in het klankbordgroep A8-A9 heb ik me, samen met anderen, sterk gemaakt om aantasting van de stelling te voorkomen. Dit heeft geleid tot een briefwisseling met ICOMOS Parijs. Na een inspectiebezoek ter plaatse volgde een brief waarin ICOMOS de plannen van de provincie Noord-Holland voor de beoogde tracés afwees. Ook werd, in niet mis te verstane bewoordingen, geadviseerd om als compensatie van eerdere niet gemelde aantastingen versterkende maatregelen te treffen. Daarnaast moest ernstig rekening worden gehouden dat bij voortzetten van beoogde plannen de status in gevaar zou komen. De duidelijke uitspraak van ICOMOS en die van provinciale staten dat de werelderfgoedstatus behouden moest blijven had ons gerustgesteld. Mede omdat het ene niet los gezien kan worden van het andere, lees o.a. <https://www.hollandsewaterlinie.nl/jaarvergadering-unesco-niet-akkoord-met-grensaanpassing-stelling-van-amsterdam/>

In een pré advies had ICOMOS enkele jaren terug al aangegeven dat van de 7 door de provincie voorgelegde tracés A8-A9 er slechts 2 acceptabel waren. De geoptimaliseerde bestaande route en een variant die slechts schampte aan de Stelling. De betrokken gedeputeerde bleef echter volharden in slechts één tracé welke ze ooit als eerste en beste tracé had gepromoot. Dit terwijl 90% van in het klankbord deelnemende groeperingen en organisaties betrokken bij; milieu, recreatie, landbouw, cultuur, (militair) erfgoed, zo ook diverse gemeenten en omwonenden van de gronden waarin en waarover dat nieuwe asfalt moet worden aangelegd zich hebben uitgesproken tegen de aanleg van nieuw asfalt.

In september sprak de provincie met het college van Rijksadviseurs (verslag is bijgevoegd). Hierin staat dat "de" Nul-Plus variant de doelstellingen uit de MER niet haalt. Deze variant was gebaseerd op een ontwerp welke bij voorbaat

gedoemd was slechts de prullenbak te halen. De gedeputeerde weigert echter andere ideeën over optimalisatie van de bestaande route uit te laten werken. Er liggen meerdere alternatieven die voldoen aan de doelstellingen, de doorgaande verkeersstroom scheidt van lokaalverkeer en een obstakel- en verkeerslichtvrije garandeert. De ombouw kan zelfs plaatsvinden zonder ernstige stremmingen.

Wij zijn (ik ben) niet bij machte een MER en MKBA te laten uitvoeren om deze alternatieven te kunnen laten vergelijken met het door de provincie beoogde tracé. Een tracé welke, hoe je het ook went of keert, opnieuw schade toebrengt aan de stelling van Amsterdam. Het lijkt erop of de portefeuillehouder aanstuurt op beëindiging van de werelderfgoedstatus en daarmee belemmeringen van beoogde ontwikkelingen uit de weg wil ruimen.

Op 17 01 2018 was er een discussiebijeenkomst in Oostzaan over de verbreding van de A8. Duidelijk werd dat het tracé naar de A9 zo veel verkeer aantrekt dat de milieunormen daar en in Koog aan de Zaan overschreden gaan worden.

Die geruststelling van mij (ons) werd verstoord toen de gedeputeerde liet doorschemeren dat zij ICOMOS wel zou overtuigen dat haar voorkeurstracé het enig mogelijke was. Daarmee werd ons vermoeden bevestigd dat het proces van inspraak slechts bedoeld is geweest als indekking voor het afwijzen van andere geopperde tracés. Op 26 april stuurde GS van Noord-Holland een brief aan PS (hierbij gevoegd) met als titel verbinding A8-A9 "opmaat naar besluit voorkeursalternatief". Ondanks dat PS alle eerdere varianten had afgewezen werd in deze vrij tendentieuze brief meegedeeld dat er was besloten om de brief van ICOMOS via een bepaalde "redeneerlijn" uit te leggen zodat een sterk verhaal naar ICOMOS zou gaan.

Al in de 1^e alinea staat een niet correcte weergave. ICOMOS zou de 3 resterende varianten hebben afgewezen. Maar ICOMOS heeft in het geheel geen bezwaar tegen het optimaliseren van de bestaande verbinding. Een variant Nul-Plus genaamd, welke ook wij bij voortduring propaganderen, maar welke de provincie weigert uit te werken. De redeneerlijn komt erop neer dat de provincie de "aanbevelingen", die ICOMOS in haar afwijzingsbrief doet, gaat gebruiken als compensatie voor de beoogde nieuwe aantasting door het snelwegtracé.

ICOMOS geeft echter met haar "aanbevelingen" de siteholder een veeg uit de pan. Ze zijn bedoeld als compensatie voor 20 jaar niet aan ICOMOS gemelde aantastingen in dit gebied. Verder spreekt GS in die brief nog over twee varianten, voor de ingewijde lezer is echter al wel duidelijk dat er aangestuurd wordt op het voorkeursalternatief van de portefeuillehouder.

Op 30 mei kreeg ik (hierbij gevoegd) een persbericht toegestuurd. Voor mij een bevestiging dat burgerparticipatie een farce is en dat woorden en beloften in de

Structuurvisie, de Provinciale Ruimtelijke Verordening, het Beeldkwaliteitsplan, de leidraad Landschap en Cultuurhistorie, politiek niets voorstellen. De in het Kwaliteitsbeeld Noord-Holland 2050 genoemde bewoordingen voor dit gebied, als parels en van onschatbare waarde, zijn niets waard als er politiek en onwil in het spel is om iets door te drukken. In de bijlage treft u aan een overzicht van de kwaliteiten van het gebied naast de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam. Op zich zouden deze al voldoende moeten zijn om af te zien van bouwen in dat gebied.

De vaststelling van UNESCO in 1972 is klip en klaar. Als wordt geconstateerd dat een Werelderfgoed aftakelt of in gevaar is dan zegt de grondwet van UNESCO dat daartegen opgetreden moet worden. Artikel 4 zegt hierover. "Elke staat die partij is bij dit verdrag erkent dat de plicht om te zorgen voor de identificatie, bescherming, instandhouding, presentatie en doorgifte aan toekomstige generaties van het cultureel en natuurlijk erfgoed als bedoeld in de artikelen 1 en 2 en gelegen op zijn grondgebied in de eerste plaats toebehoort aan die staat. Zij zal hiertoe alles doen, tot het uiterste van haar eigen middelen en, in voorkomend geval, van alle internationale hulp en samenwerking, met name financieel, artistiek, wetenschappelijk en technisch, die zij eventueel kan verkrijgen"

Afijn u kunt zich mogelijk de verdere tekst wel nog wel herinneren en anders is deze na te lezen op <http://whc.unesco.org/en/conventiontext>. Mijn/ons verzoek aan u is om vast te houden aan dit/uw principe. Aan ICOMOS internationaal te vragen, om aan de staat der Nederlanden mee te delen, dat elke verdere aantasting van de Stelling van Amsterdam onaanvaardbaar is. Dat de aanbevelingen ter compensatie dienen van eerdere aantastingen. Dat het doorzetten ten koste kan gaan van de Werelderfgoed status. Momenteel staan er 54 sites uit diverse landen op de lijst als bedreigd geregistreerd. Nederland zal hier toch niet tussen willen staan.

met vriendelijke groet,

Je weet nooit wat de avond brengt, dus pluk de dag, de zon schijnt voor allen

Bijlage

- Brief College van Rijksadviseurs sept 2017
- Brief GS aan PS "opmaat naar voorkeursalternatief"
- Persbericht over het doorzetten van de Golfbaanvariant
- Argumenten waarom geen nieuwe snelweg
- Argumenten van de stichting Oer-IJ tegen het tracé A8-A9 Ook deze stichting heeft zich duidelijk uitgesproken voor de NulPlus variant.

Deze brief ontvangt u mede uit naam van de volgende organisaties: Stichting EGIJN, De Heemskerkse Golfclub, Buurtschap Bus(ch) en Dam, Vereniging Kontakt Milieubeheer Zaanstreek, Vereniging Open Polders Assendelft, Land en Tuinbouw Organisatie Noord-Holland, Houd Broekpolder Leefbaar.

Een cc van de brief gaat naast de medeondertekenaars, eveneens naar politiek en ambtelijk betrokkenen.
